

euRONATUR

Międzynarodowy komunikat prasowy organizacji EKO-UNIA, EuroNatur i BUND

Polskie plany rozbudowy mogą wykończyć Odrę Organizacje ekologiczne złożyły skargę do Komisji Europejskiej

++ Rząd polski w Warszawie planuje zwężenie i pogłębienie polsko-niemieckiej rzeki granicznej ++ Organizacje ochrony przyrody składają skargę do UE ++ Katastrofa ekologiczna z lata ubiegłego roku już spowodowała ogromne zniszczenie Odry ++

Warszawa, Berlin, Radolfzell, 17 listopada 2022 r.

Od marca 2022 r. na polskim brzegu Odry trwają działania infrastrukturalne mające na celu przekształcenie Odry w kanał dla żeglugi. Pomimo katastrofy ekologicznej tego lata, która doprowadziła do masowej śmierci ryb i skorupiaków, polski rząd trzyma się planowanych zmian w rzece granicznej. Międzynarodowa organizacja pozarządowa zajmująca się ochroną przyrody EuroNatur wraz ze Stowarzyszeniem Ekologicznym EKO-UNIA, reprezentującym polską Koalicję Ratujmy Rzeki oraz niemiecką organizacją Bund für Umwelt- und Naturschutz Deutschland (BUND), reprezentujący Action Alliance Living Oder River, **złożyły dziś do Komisji Europejskiej skargę przeciwko dalszemu niszczeniu cennego ekosystemu rzeki.**

Plany regulacji rzeki naruszają jednocześnie kilka dyrektyw Unii Europejskiej: stoją w rażącej sprzeczności z celami europejskiej Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz Dyrektywy Siedliskowej. Ponadto polskie władze zatwierdziły projekt bez przeprowadzenia wystarczającej oceny oddziaływania na środowisko (EIA), co również stanowi wyraźne naruszenie prawa UE. Chociaż prace budowlane mają miejsce po polskiej stronie rzeki, można założyć, że działania te będą miały wpływ również na niemieckie obszary NATURA 2000. Wpływ ten został albo zignorowany, albo niewystarczająco uwzględniony w ocenie oddziaływania na środowisko.

Polski rząd uzasadnia budowę kanału do żeglugi powołując się na potrzebę ochrony przeciwpowodziowej. Twierdzi się, że podczas zimowych powodzi lodowych polsko-niemiecka flota lodołamaczy musi mieć wystarczającą głębokość, aby móc dotrzeć do barier lodowych, za którymi gromadzi się woda. Wiele wskazuje na to, że powód ten jest jedynie pretekstem i w rzeczywistości chodzi raczej o umożliwienie zwiększenia żeglugi śródlądowej.

"Tego lata widzieliśmy dokładnie, co może się stać z nadmiernie eksploatowaną rzeką - i widzieliśmy skutki po obu stronach granicy" - mówi **Annette Spangenberg**, szefowa działu ochrony przyrody w EuroNatur. "Masowe interwencje planowane obecnie przez polski rząd będą miały negatywny wpływ również na stronę niemiecką, zwłaszcza że nie podjęto żadnych środków, aby zapobiec lub zrekompenzować te oddziaływania. Ponadto istotne

fragmenty OOS nie zostały przetłumaczone na język niemiecki, co praktycznie uniemożliwia stronie niemieckiej zgłaszanie uwag do polskich projektów. Jest więc wiele powodów, aby niemieckie organizacje poparły tę skargę w celu zachowania wspólnego polsko-niemieckiego dziedzictwa przyrodniczego” - dodaje Spangenberg.

Radosław Gawlik, prezes Stowarzyszenia EKO-UNIA komentuje: "Od 2016 roku skarżyliśmy się na kanalizację Odry do Komisji Europejskiej i Banku Światowego, które to instytucje mają swój udział w finansowaniu inwestycji. Katastrofa latem udowodniła, że mamy rację: już nie tylko organizacje pozarządowe, ale wszyscy najważniejsi polscy i niemieccy naukowcy domagają się wstrzymania przekształcania wciąż dzikiej, swobodnie płynącej Odry w żeglowny kanał. Poprawa stanu rzeki oznacza renaturyzację, a nie jej regulację!".

"Katastrofa ekologiczna na Odrze jest dramatycznym sygnałem ostrzegawczym: mandat Unii Europejskiej do przywrócenia naszych wód do zdrowego stanu ekologicznego musi zostać wdrożony pilnie i z wielką energią" - wyjaśnia **Olaf Bandt**, przewodniczący BUND. "W przypadku Odry żądamy natychmiastowego zatrzymania projektu jej regulacji. Wzywamy Komisję Europejską do dołożenia wszelkich starań, aby osiągnąć to w ramach wymiany z polskim rządem i do natychmiastowego wstrzymania wykorzystania funduszy unijnych na kanalizację Odry" - podsumowuje.

Informacje uzupełniające:

- EuroNatur, EKO-UNIA i BUND złożyły skargę do Komisji Europejskiej w imieniu niemieckiej koalicji Action Alliance Living Oder i polskiej Koalicji Ratujmy Rzeki (KRR). Pozostałymi wspierającymi są Fundacja Ekorozwoju, WWF Polska, Stepnicka Organizacja Turystyczna, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Fundacja Greenmind, Heinz-Sielmann-Stiftung, Deutscher Naturschutzring, Deutsche Umwelthilfe e.V., WWF Deutschland, NABU Germany i Arnika.
- Odra jest jedną z ostatnich dużych, prawie naturalnych rzek w Europie. Jest to jedyna duża rzeka Europy Środkowej, która na odcinku ponad 500 kilometrów w górę rzeki od swojego ujścia nie została poddana działaniu budowli poprzecznych (np. zapór wodnych). Otoczona lasami łągowymi, rzeka była ważnym siedliskiem dla zagrożonych i chronionych gatunków. Jednak polsko-niemieckie plany regulacji rzeki i jej pogłębienia dla budowy kanału żegludowego sprawiają, że Odra i jej ekosystem znajdują się pod coraz większą presją.
- W sierpniu tego roku na pierwsze strony gazet trafiła katastrofa ekologiczna na Odrze. Zwiększone zasolenie w połączeniu z nadmiernie wysoką temperaturą i zbyt małą ilością tlenu doprowadziło do dramatycznego wymierania ryb, mięczaków i innego życia w rzece. Do dziś nie udało się w pełni wyjaśnić przyczyn tej katastrofy. Hydrobiolodzy ostrzegają, że rozłożona materia organiczna zalegająca obecnie na dnie Odry zostanie ponownie uwolniona wiosną, gdy wzrosną temperatury. Może więc dojść do kolejnej katastrofy ekologicznej na Odrze.

Materiał zdjęciowy:

Zapraszamy do bezpłatnego wykorzystania załączonego materiału zdjęciowego w związku z niniejszą informacją prasową z podaniem praw autorskich (**Autorka: Sascha Maier/BUND**). Na życzenie dostępne w jakości do druku. Informacje o materiale:

1) Odra jest jedną z ostatnich niemal naturalnych rzek w Europie Środkowej. W rzece lub na jej brzegach żyje wiele rzadkich gatunków zwierząt i roślin.

<https://cloud.bund.net/index.php/s/3NGj4WYRq3FLgm>

2) Już w marcu 2022 roku Polska ruszyła z planami regulacji Odry Granicznej. Mimo katastrofy ekologicznej latem, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie trzyma się planów.

<https://cloud.bund.net/index.php/s/4y6jci3w5nXEyaJ>

3) Wymieranie ryb w sierpniu 2022 roku było jedną z największych katastrof ekologicznych w ostatnim czasie w Europie. Długofalowe skutki dla ekosystemu nie są jeszcze możliwe do przewidzenia.

<https://cloud.bund.net/index.php/s/SG44P6oMWStAebx>

Kontakt dla mediów:

Radosław Gawlik, Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA, rgawlik@eko.org.pl, Tel.: +48 605 037 417

Christian Stielow, EuroNatur, christian.stielow@euronatur.org, Tel.: +49 (0)7732 - 92 72 15

Sascha Maier, BUND, sascha.maier@bund.net, Tel.: + 49 30 275 86-532